

OBJEKTO DOSJĖ:

- TIPAS – GYVENAMOJO NAMO APLINKA VILNIUJE.
- SKLYPO PLOTAS – ???.
- PROJEKTO AUTORĖ – KRAŠTOVAIZDŽIO DIZAINERĖ GINTARĖ KALUŠKEVIČIŪTĖ-JABLONSKIENĖ.

„Namas yra rusvo kolorito, tad sode taip pat nevengiau tamsios spalvos. Ją atkartoja ne tik trinkelės, bet ir purpurinio atspalvio šilokai, alūnės, pūsleniai, ievos... Kvadratinuose gėlynuose nebuvo planuota sodinti gelsvų buksmedžių – paprastai tokios ryškios spalvos vengiu, tačiau kai pavasarį pamatėme, kad jaunų lapelių spalva skaisčiai salotinė, supratome, kad, jei jų nebūtų, greičiausiai gyvumo pritrūktų“, – aiškina Gintarė.

Prabangus, visą vasarą ir rudenį neblėstantis rožių grožis lemia tai, kad gėlynuose jos yra dominuojantis augalas. O kol nežydi rožės, galima džiaugtis rasakilomis ir šalavijais. Šalia terasos esančio rožyno kampe auga ryškiausia rožė – purpurinės spalvos pilnaviduriais žiedais žydinti 'Munstead Wood'.

PRANCŪZIŠKOS KLAŠIKOS ĮKVEPTAS SODAS

NUOTRAUKOS – ENRIKOS SAMULIONYTĖS. TĖKSTAS – DANGUOLĖS KIŠKIENĖS.

„Galimybė sukurti tokį sodą pasitaiko retai arba nepasitaiko išvis“, – rodydama savo kurtą sodą sako kraštovaizdžio dizainerė Gintarė Kaluškevičiūtė-Jablonskienė. Po jį žvalgantis gali įsivaizduoti atsidūręs Prancūzijoje ir pamiršti, kad esi Vilniuje: modernios klasikos sodo idėją atspindintis dizainas, išpuoselėti rožynai, Versalio priemiesčio vilas primenantį namo architektūra – visa tai netikėta ir žavu.

Kraštovaizdžio dizainerė pasakoja, kad šeiminkė labai norėjo kuo daugiau rožių – sklype pasodinta apie šešiasdešimt jų krūmų, kurie tapo pagrindiniais gėlynų akcentais ir sodo puošmena. Visos rožės yra pakartotino žydėjimo, todėl apsipylusios žiedais kiaurą sezoną: pernai paskutiniai žiedai nuskinti jau sniegui iškritus. Gėlynuose sukomponuotos kelių veislių rožės, žydinčios ir pilnaviduriais, ir tuščiaviduriais žiedais, jų kerai ritmiškai pasikartoja. Prie namo auga vienokios veislės, sklypo pakraštyje esančiame gėlyne pasodinti aukštaūgiai, du metrus siekiantys rožių kerai, jie stie-

biasi į viršų su kiekvienais metais. Nors buvo baimintis, kad aukšti gruntiniai vandenys gali pražudyti rožes, pirmus metus „svarsčiusios“ jos gerai prisitaikė. Gal dėl tų pačių gruntinių vandenų ir šių metų sausra augalams nepakenkė. Rožynas šalia terasos klestėte klesti (nors ir kituose gėlynuose rožės sėkmingai auga) – čia joms specialiai sumūryta pakelta klomba, labai šilta ir neužpučia vėjai, tad klimatas išties ne visai lietuviškas... Beje, kraštovaizdžio dizainerė įsitikinusi, kad rožės – puikūs augalai, jos pakankamai atsparios ir džiugina ilgą žydėjimą, tad nėra kitų gėlių, kurios taip ilgai aplinką puoštų.

Katžolių gyvatvorė atskiria dvi skirtingame aukštyje suprojektuotas erdves. Šie augalai primena levandas ir kūrta panašų vizualų efektą, tačiau, pasak Gintarės, katžolės yra gerokai nereiklesnės. Jas mėgsta drugeliai, vabzdžiai – vasaros sodas yra gyvas ir šiltas.

Kai prieš trejus metus sodas buvo pradėtas kurti, Gintarė nubraižė labai daug įvairiausių variantų: aplinkos projektavimas užtruko ilgai, o struktūra apgalvota labai tiksliai. Vos išėjus iš namo, atsiduriama tarp gėlynų, kurie supa poilsio zoną, jie be galo gražiai atrodo ir pro valgomojo bei svetainės langus. Nuo aukščiau suprojektuotos terasos prieš akis atsiveria platesnė perspektyva ir matyti visa reprezentacinė sklypo erdvė. Joje išryškėja tikslinga sodo struktūra: tiesios linijos, statūs kampai ir apskritimai – taisyklingos geometrinės gėlynų ir takų formos, atspindinčios modernios klasikos stilių. Simetriška kompozicija ir suderintos proporcijos malonios akiui, įkūnija harmoningą pusiausvyrą – tuo toks sodas ir yra nepakartojamai gražus. Sodą į darnią visumą susieja ir struktūros suteikia ritmiškai pasikartojantys vertikalūs elementai: šviestuvai-žibintai, dekoratyvūs metalo akcentai, skulptūriškos formuotos tujos – sraigtiška jų forma kontrastuoja su tiesiomis takų linijomis. Struktūra aiški kiaurus metus ir vizualiai įdomi net žiemą.

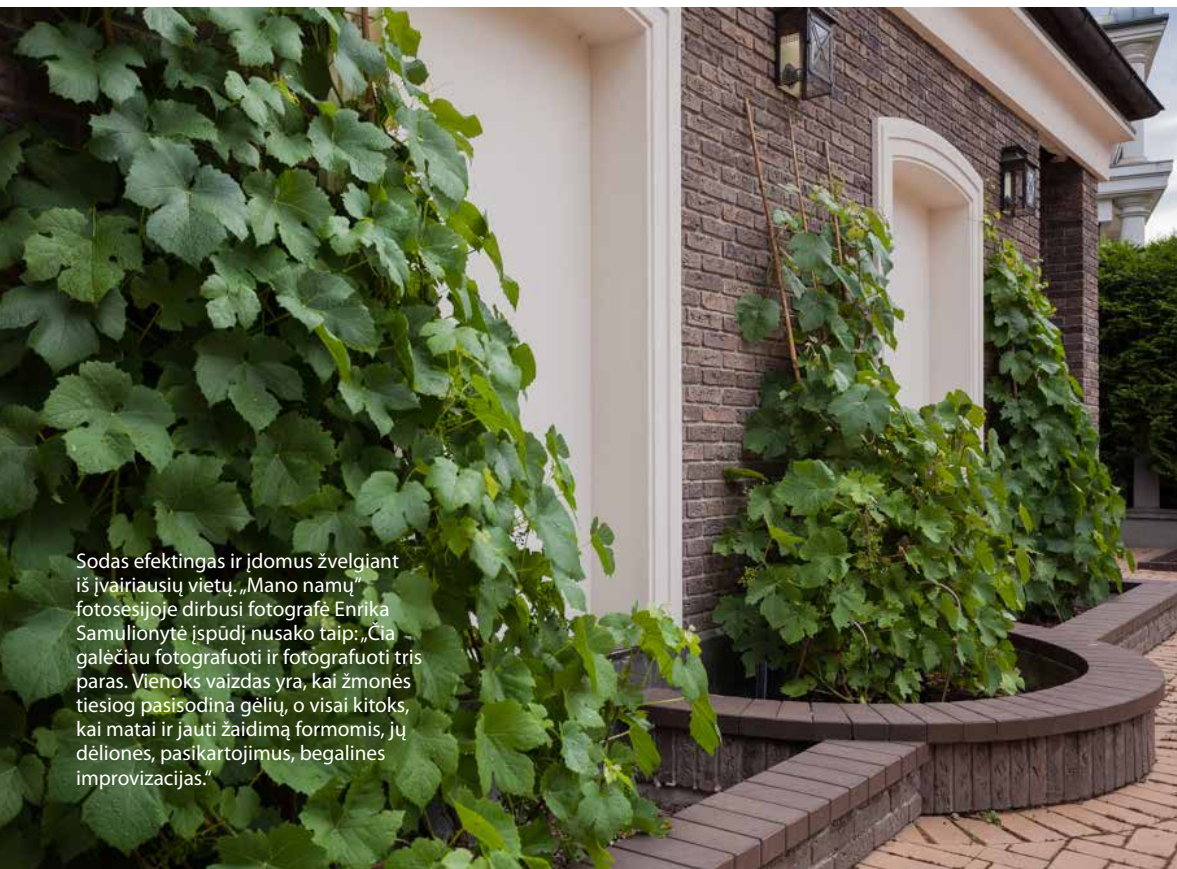

Rožių žiedų spalvos visame sode preciziškai suderintos: labai ryškios raudonos ar geltonos nėra, tačiau šalia terasos įrengtame rožyne spalvos sodresnės, toliau nuo namo esančiuose gėlėse žydi švelnesniais, pasteliniiais – rausvų, oranžinių, baltų, persikų atspalvių žiedais. Pati gražiausia Gintarėi 'Lady of Shalott' veislės rožė – vos prasiskleidę žiedai yra persikų spalvos, vėliau jie tampa skaisčiai balti.

ROŽYNUOSE GINTARĖ ĮTERPĖ SUBTILIĄ SPALVŲ PALETĘ PAPILDANČIŲ VERONIKŪNŲ, ŽYDINČIŲ ŠVELNIAI VIOLETINIO ATSPALVIO ŽIEDAIS, LEVANDŲ, BIJŪNŲ, RASAKILŲ, SNAPUČIŲ, ŠALAVIJŲ, ANTROJE VASAROS PUSĖJE PRAŽYSTANČIŲ EŽIUOLIŲ. SUBTILŲ ROŽIŲ ŽAVESĮ IŠRYŠKINA IR GĖLYNAMS „SVORIO“ SUTEIKIA KONTRASTINGI TAMSIAUS ATSPALVIO ŠILOKAI.

Sodas yra dviejų lygių, jų aukštis skiriasi pora laiptelių. Kraštovaizdžio dizainerė Gintarė Kaluškevičiūtė-Jablonskienė sako dėl šio sprendimo ilgai kariavusi su statybininkais. Bet jį įgyvendinti pavyko, ir tai labai svarbu – kadangi sodui skirta erdvė, lyginant su namo plotu, yra nedidelė, tai nesuskaidyta atrodytų nuobodžiai, o du lygiai suteikia gyvybės. Sode suprojektuotos kelios poilsio zonos, svarbiausia jų – terasa šalia namo. Jos grindų dangai panaudota egzotinės rūšies mediena, ji sukuria atostogų jspūdį, miesto mūrai tarsi nutolsta...

Sodas efektingas ir įdomus žvelgiant iš įvairiausių vietų. „Mano namų“ fotosesijoje dirbusi fotografė Enrika Samulionytė įspūdi nusako taip: „Čia galėčiau fotografuoti ir fotografuoti tris paras. Vienoks vaizdas yra, kai žmonės tiesiog pasisodina gėlių, o visai kitoks, kai matai ir jauti žaidimą formomis, jų dėlionės, pasikartojimus, begalines improvizacijas.“

„Jau praėjo treji metai, ir reikia įvertinti, kurie augalai pasiteisino, kurie ne, atnaujinti daugiamečius gėlynus. Apie priežiūrą neišvengiamai turi galvoti nuolat, – įsitikinusi kraštovaizdžio dizainerė. – Sodas niekada nebūna užbaigtas, nepriklausomai nuo to, ar jame auga daugiamečių gėlės, ar krūmai, ar medžiai – želdynai visada kinta, nes ir žmogus keičiasi.“

Pūslenių gyvatvorė atskiria daržo zoną nuo pagrindinės sodo dalies. Krūmai tamsiai violetiniais lapais ne tik dera prie namo fasado bei sodo takų kolorito, bet ir atkartoja gėlynuose augančių šilokų spalvą, susiedami visą sklypą į harmoningą visumą. Gintarė sako, kad iš pradžių buvo kilusi mintis čia sodinti skroblų gyvatvorę ir daržo zoną vizualiai visiškai atitverti, tačiau išsirinktas variantas pasirodė sėkmingesnis.

Dar vienas sodo erdvės struktūrą pabrėžiančių elementų – gyvatvorės, įreminančios keturkampės formos gėlynus. Jos suformuotos iš buksmedžių arba kukmedžių. Pasak kraštovaizdžio dizainerės, buksmedžius Lietuvos sąlygomis auginti gana sudėtinga, nes jie sunkiai žiemoja, tačiau tai tikra sodo klasika... Kukmedžiai ne tokie įnoringi, tik tenka labai ilgai laukti, kol jie suauga, – bet tai amžina gyvatvorė. „Ilgai lauki ir ilgai džiaugiesi“, – užtikrina Gintarė.

Sklypo pakraštyje suprojektuotas daržas su šiltnamiu ir vaismedžių sodas, priešais juos yra namo užstojama privažiavimo zona – abi šios ūkinės paskirties erdvės vizualiai atskirtos nuo reprezentatyvios sodo dalies ir netrukdo ja grožėtis. Darže įrengtos pakeltos lysvės atkartoja geometrinę gėlynų formą, o daržovės jose vešlios ir išpuoselėtos ne prasčiau nei gėlės, nes pasodintos itin derlingoje kompostinėje žemėje, iš apačios paliktas tarpas orui patekti. ■